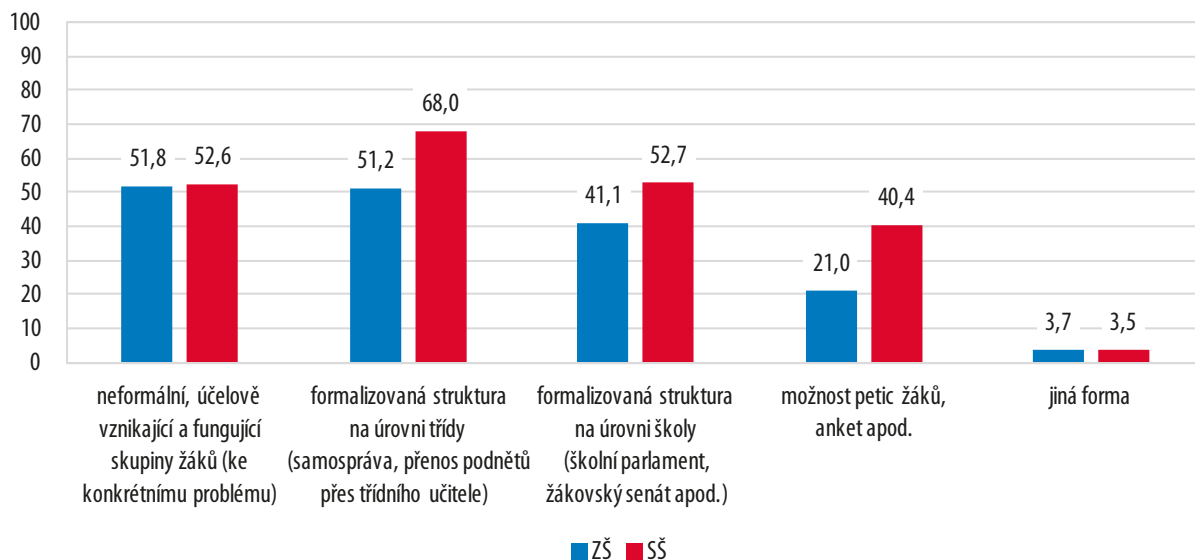

Forma zapojení žáků do rozhodování ve škole – podíl škol (v %)

Míra zapojení žáků do různých forem participace se v základních a středních školách poměrně liší, přičemž největší rozdíly byly zjištěny v oblasti vytváření petic a anket ze strany žáků a v zakládání formalizovaných struktur. Zatímco ve středních školách vytváří formalizované struktury na úrovni třídy více než dvě třetiny středních škol, a tyto struktury tak představují nejčastější formu participace ve středních školách, v základním vzdělávání je to přibližně jen polovina škol. Neformální účelové skupiny žáků, které tvoří nejčastější formu participace v základních školách, jsou zakládány shodně v přibližně polovině základních i středních škol.

Jako druhá nejčastější forma participace byla ve středních školách (vedle výše uvedených neformálních skupin) zaznamenána formalizovaná struktura na úrovni školy (žákovské parlamenty, studentské rady apod. – 52,7 %), kterou v základních školách uvedlo pouze 41,1 % z nich. Důvodem je velký rozdíl mezi školami jen s 1. stupněm – 5,1 % a plně organizovanými školami – 62,4 %. Vzhledem ke své velikosti vytvářejí školy jen s 1. stupněm prostředí spíše rodinného či komunitního charakteru – podíl žáků na rozvoji a chodu školy tak zde funguje i bez formalizované struktury, a žákovské parlamenty tak jsou zakládány méně často. Žákovské parlamenty jsou pak ve větší míře zakládány v gymnáziích (71,5 %) oproti středním odborným školám (43,9 %). V nejmenší míře jsou žákovské parlamenty zakládány ve středních odborných školách s nematuritními obory (29,6 %), ve kterých jsou formalizované struktury obecně mnohem méně časté. Toto zjištění je třeba vnímat jako negativní, protože další šetření ukazují, že absolventi středních odborných škol (a zejména těch, ve kterých se dosahuje středního vzdělání s výučním listem) mají celkově menší zájem o účast ve volbách, občanských iniciativách a dalších aktivitách, které podporují občanskou angažovanost a rozvoj občanské společnosti.

Jiné formy zapojení žáků do rozhodování ve škole byly v základních i ve středních školách uváděny jen zřídka – šlo např. o komunitní kruhy, celoškolské fóra, neformální besedy, vlastní iniciativu jednotlivých žáků či podávání podnětů prostřednictvím schránky důvěry či „školní vrby“.

Celkově mají možnost se více či méně formálně zapojovat žáci v téměř všech školách. Formalizované struktury, ať již na úrovni školy nebo na úrovni třídy, mohou využívat žáci 66,1 % základních a 85 % středních škol.

